

Mål C-407/19**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

24 maj 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Raad van State (Belgien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

16 maj 2019

Sökande:

Katoen Natie Bulk Terminals NV

General Services Antwerp NV

Motpart:

Belgische Staat

Saken i det nationella målet

Det nationella målet rör en talan om ogiltigförklaring av kunglig förordning av den 10 juli 2016 om ändring av kunglig förordning av den 5 juli 2004 om erkännande av hamnarbetare i de hamnområden som omfattas av tillämpningsområdet för lagen av den 8 juni 1972 om hamnarbete (*Belgisch Staatsblad* av den 13 juli 2016) (nedan kallad den angripna förordningen).

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran enligt artikel 267 FEUF

Med sina sju frågor vill den hänskjutande domstolen i huvudsak få klarhet i huruvida den belgiska lagstiftningen om erkännande av hamnarbetare, som till följd av en formell underrättelse från kommissionen ändrades genom den angripna förordningen av år 2016, är förenlig med bestämmelserna om fri rörlighet (artiklarna 34, 35, 45, 49 och 56 FEUF) och konkurrens (artiklarna 101, 102 och 106 FEUF).

Frågor som hänskjutits för förhandsavgörande

1. Ska artiklarna 49, 56, 45, 34, 35, 101 eller 102 FEUF, i förekommande fall jämförda med artikel 106.1 FEUF, tolkas så, att de utgör hinder för den lagstiftning som införts genom artikel 1 i kunglig förordning av den 5 juli 2004 om erkännande av hamnarbetare i de hamnområden som omfattas av tillämpningsområdet för lagen av den 8 juni 1972 om hamnarbete, jämförd med artikel 2 i ovannämnda förordning av den 5 juli 2004, nämligen den lagstiftning enligt vilken hamnarbetare i den mening som avses i artikel 1.1 första stycket i ovannämnda kungliga förordning av den 5 juli 2004, när de erkänns av förvaltningskommittén, vars medlemmar till lika delar utgörs av representanter för de arbetsgivarorganisationer som är företrädare i den partsammansatta underkommittén, och representanter för de arbetstagarorganisationer som är företrädare i den partsammansatta underkommittén, antingen upptas i hamnarbetarpoolen eller inte, varvid hänsyn tas till behovet av arbetskraft, samt till att det inte har fastställts någon frist för när förvaltningskommittén senast måste ha fattat sitt beslut om erkännande och att beslut om erkännande endast kan angripas genom att väcka talan vid domstol?

2. Ska artiklarna 49, 56, 45, 34, 35, 101 eller 102 FEUF, i förekommande fall jämförda med artikel 106.1 FEUF, tolkas så, att de utgör hinder för den lagstiftning som införts genom artikel 4.1 punkterna 2, 3, 6 och 8 i kunglig förordning av den 5 juli 2004, i dess lydelse enligt artikel 4.2, 4.3, 4.6 och 4.8 i den angripna kungliga förordningen av den 10 juli 2016, nämligen den lagstiftning enligt vilken det för att erkännas som hamnarbetare krävs att arbetstagaren a) har förklarats lämplig i medicinskt hänseende av det externa organ för förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder på arbetsplatsen till vilket den organisation är ansluten som i enlighet med artikel 3bis i lagen av den 8 juni 1972 om hamnarbete företräder arbetstagarna, b) har klarat de psykotekniska tester som genomförts av det organ som i enlighet med samma artikel 3bis i lagen av den 8 juni 1972 företräder arbetsgivarna, c) under tre veckor med godkänt resultat har deltagit i en förberedande utbildning om arbetsskydd och förvärvande av yrkeskompetens, och d) redan måste ha ett anställningsavtal, om arbetstagaren är en hamnarbetare som inte ingår i den hamnarbetarpool som avses i dessa bestämmelser, jämförda med artikel 4.3 i kunglig förordning av den 5 juli 2004, samt att utländska hamnarbetare måste kunna styrka att de uppfyller jämförbara villkor för att vid tillämpningen av den angripna förordningen inte längre omfattas av ovannämnda villkor?

3. Ska artiklarna 49, 56, 45, 34, 35, 101 eller 102 FEUF, i förekommande fall jämförda med artikel 106.1 FEUF, tolkas så, att de utgör hinder för den lagstiftning som införts genom artikel 2.3 i kunglig förordning av den 5 juli 2004, som ersatts av artikel 2 i den angripna kungliga förordningen av den 10 juli 2016, nämligen den lagstiftning enligt vilken erkännandet av de hamnarbetare som inte upptas i hamnarbetarpoolen, och som därför rekryteras direkt av en arbetsgivare med ett anställningsavtal som är förenligt med lagen av den 3 juli 1978 om

anställningsavtal, endast gäller under anställningsavtalets varaktighet, så att de varje gång de ingår ett nytt avtal måste genomgå ett nytt erkännandeförfarande?

4. Ska artiklarna 49, 56, 45, 34, 35, 101 eller 102 FEUF, i förekommande fall jämförda med artikel 106.1 FEUF, tolkas så, att de utgör hinder för den lagstiftning som införts genom artikel 13/1 i kunglig förordning av den 5 juli 2004, i dess lydelse enligt artikel 17 i kunglig förordning av den 10 juli 2016, nämligen den övergångsbestämmelse enligt vilken det anställningsavtal som avses i den tredje frågan i första hand ska ingås i form av ett tillsvidareavtal, från och med den 1 juli 2017 för en tid av minst två år, från och med den 1 juli 2018 för en tid av minst ett år, från och med den 1 juli 2019 för en tid av minst sex månader och från och med den 1 juli 2020 för valfri tid?

5. Ska artiklarna 49, 56, 45, 34, 35, 101 eller 102 FEUF, i förekommande fall jämförda med artikel 106.1 FEUF, tolkas så, att de utgör hinder för den lagstiftning som införts genom artikel 15/1 i kunglig förordning av den 5 juli 2004, i dess lydelse enligt artikel 18 i kunglig förordning av den 10 juli 2016, nämligen den (övergångs)bestämmelse enligt vilken de hamnarbetare som erkändes enligt den gamla lagstiftningen automatiskt erkänns som hamnarbetare i hamnarbetarpoolen, varvid möjligheten för dessa arbetstagare att direktanställas (med ett fast kontrakt) av en arbetsgivare begränsas och arbetsgivarna förhindras att knyta till sig bra arbetskraft genom att direkt ingå ett fast kontrakt med dessa arbetstagare och ge dem anställningstrygghet i enlighet med de allmänna arbetsrättsliga reglerna?

6. Ska artiklarna 49, 56, 45, 34, 35, 101 eller 102 FEUF, i förekommande fall jämförda med artikel 106.1 FEUF, tolkas så, att de utgör hinder för den lagstiftning som införts genom artikel 15/1 i kunglig förordning av den 5 juli 2004, i dess lydelse enligt artikel 4.7 i kunglig förordning av den 10 juli 2016, nämligen den lagstiftning enligt vilken det i ett kollektivavtal ska fastställas på vilka villkor och enligt vilket förfaringssätt en hamnarbetare kan anställas i ett annat hamnområde än det som denne erkändes i, vilket medför att arbetstagares rörlighet mellan hamnområden begränsas utan att lagstiftaren har klargjort vilka villkor eller förfaringssätt det kan röra sig om?

7. Ska artiklarna 49, 56, 45, 34, 35, 101 eller 102 FEUF, i förekommande fall jämförda med artikel 106.1 FEUF, tolkas så, att de utgör hinder för den lagstiftning som införts genom artikel 1.3 i kunglig förordning av den 5 juli 2004, i dess lydelse enligt artikel 1.2 i kunglig förordning av den 10 juli 2016, nämligen den lagstiftning enligt vilken (logistik)arbetstagare som utför arbete i den mening som avses i artikel 1 i kunglig förordning av den 12 januari 1973 om inrättande av partssammansatta underkommittéer för hamnar och om fastställande av deras benämning och behörighet på platser där varor inför vidare distribution eller avsändning behandlas på ett sätt som indirekt leder till ett påtagligt mervärde måste ha ett säkerhetsintyg som gäller som erkännande i den mening som avses i lagen av den 8 juni 1972 om hamnarbete, med beaktande av att detta intyg efterfrågas av den arbetsgivare som har ingått ett anställningsavtal med en

arbetstagare om utförande av verksamhet i detta avseende och utfärdandet sker mot uppvisande av anställningsavtalet och id-kortet, varvid det närmare förfarande som ska följas fastställs i kollektivavtal, utan att lagstiftaren har klargjort hur detta ska gå till?

Anförda unionsbestämmelser

Artiklarna 34, 35, 45, 49, 56, 101, 102 och 106 FEUF

Anförda nationella bestämmelser

Artikel 23 i Grondwet (grundlagen)

Artikel 583 i Gerechtelijk Wetboek (processlagen)

Artikel II.3 och II.4 i Wetboek Economisch Recht (ekonomilagen)

Kunglig förordning av den 10 juli 2016 om ändring av kunglig förordning av den 5 juli 2004 om erkännande av hamnarbetare i de hamnområden som omfattas av tillämpningsområdet för lagen av den 8 juni 1972 om hamnarbete) (den angripna förordningen i det nationella målet)

Lag av den 5 december 1968 om kollektivavtal och partsammansatta kommittéer

Lag av den 8 juni 1972 om hamnarbete

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Genom den angripna förordningen ändrades kunglig förordning av 5 juli 2004 om erkännande av hamnarbetare i de hamnområden som omfattas av tillämpningsområdet för lagen av den 8 juni 1972 om hamnarbete.
- 2 Dessa ändringar gjordes med anledning av en formell underrättelse från kommissionen som delgavs den 28 mars 2014.
- 3 Av beslutet om hänskjutande framgår att kommissionen ansåg att den belgiska hamnarbetslagstiftningen stred mot artikel 49 FEUF. Kommissionen gjorde i princip gällande att den belgiska lagstiftningen om anställning av hamnarbetare avskräckte utländska företag från att etablera sig i Belgien, eftersom företagen inte fritt kunde välja sin personal utan var skyldiga att använda sig av de erkända hamnarbetarna, även för logistikuppgifter. Dessutom var användningen av dessa arbetstagare föremål för geografiska begränsningar. Enligt beslutet om hänskjutande meddelade kommissionen den 17 maj 2017 Belgische Staat (belgiska staten) att överträdelseförfarandet hade avbrutits.

Parternas huvudargument i det nationella målet

- 4 Den hänskjutande domstolen har underkänt ett flertal grunder som enbart avsåg den nationella lagstiftningen.
- 5 Sökandena i det nationella målet har anfört att den angripna förordningen åsidosätter grundläggande unionsrättsliga friheter som fri rörlighet och konkurrensreglerna, i båda fallen jämförda med artikel 106.1 FEUF.
- 6 Sökandena har närmare bestämt gjort gällande att syftet med den angripna förordningen, som antogs till följd av en formell underrättelse från Europeiska kommissionen som delgavs den 28 mars 2014, skenbart är att liberalisera arbetsmarknaden, men att förordningen i huvudsak innebär sju onödiga och oproportionerliga inskränkningar i den befintliga hamnarbetslagstiftningen.
- 7 *Den första inskränkningen:* Kravet på att alla hamnarbetare som inte utför logistikarbete måste erkännas av en förvaltningskommitté som är sammansatt av arbetsgivarorganisationer och arbetstagarorganisationer. På arbetsgivar sidan deltar endast erkända lokala arbetsgivarföreningar, och även på arbetstagar sidan deltar endast befintliga företrädare (det rör sig följaktligen om ett slutet nätverk, eller ”closed shop”). Enligt sökandena leder detta krav till att monopolinnehavarna på konstgjord väg skapar en sluten arbetsmarknad. Kravet strider även mot grundläggande processuella garantier, eftersom det exempelvis varken anges när nämnda kommitté senast måste ha fattat sitt beslut, eller hur beslutet kan överklagas. Dessutom innebär erkännandet av att en arbetstagar ingår i den aktuella hamnarbetarpoolen att hänsyn tas till behovet av arbetskraft, så att fri tillgång till arbetsmarknaden hindras. Förvaltningskommittén, som branschorganisationerna har vetorätt i, kan begränsa arbetsmarknaden till ett fast antal arbetstagar och på så sätt utestänga ”utomstående”.
- 8 *Den andra inskränkningen:* Enligt sökandena har den angripna förordningen infört två nya exklusiva rättigheter. För det första ska bedömningen av huruvida en person i medicinskt hänseende är lämplig som hamnarbetare utföras av det externa organ för förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder på arbetsplatsen till vilket den erkända arbetsgivarorganisationen är ansluten (och som getts exklusiv behörighet), och för det andra måste den som vill bli hamnarbetare klara de psykotekniska tester som genomförs av det organ som samma erkända arbetsgivarorganisation har anvisat. Enligt sökandena förstärker detta nya dubbla monopol de lokala arbetsgivarföreningarnas befintliga monopol. Liberaliseringen av arbetsmarknaden blir därmed rent illusorisk.
- 9 *Den tredje inskränkningen:* Liberaliseringen av tillträde till hamnarbetsmarknaden för arbetstagar som inte tillhör hamnarbetarpoolen, det vill säga arbetstagar som ingår avtal direkt med en arbetsgivar, är rent teoretisk, eftersom erkännandet av arbetstagar som inte tillhör hamnarbetarpoolen enbart gäller under den tid deras anställningsavtal varar. Om den berörda arbetstagar på nytt vill börja arbeta som hamnarbetare, hos samma eller hos en annan arbetsgivar, måste vederbörande på

nytt gå igenom hela erkännandeförfarandet. Både för hamnarbetare som inledningsvis (eller vid upprepade tillfällen) anställs på korttidskontrakt (exempelvis endagars- eller veckokontrakt) och för den berörda arbetsgivaren, eller de berörda arbetsgivarna, är en sådan inskränkning orealistisk, avskräckande, onödigt och oproportionerligt. Att anställa personer som inte ingår i arbetspoolen blir oattraktivt, och i praktiken är syftet med den angripna förordningen därför att undvika liberalisering av marknaden.

- 10 *Den fjärde inskränkningen:* Sökandena anser att övergångsbestämmelserna i den angripna förordningen är onödiga, omotiverade och gäller överdrivet länge – nämligen fram till och med den 1 juli 2020.
- 11 *Den femte inskränkningen:* Genom att automatiskt erkänna alla befintliga hamnarbetare som hamnarbetare som ingår i hamnarbetarpoolen urholkas arbetsgivarens möjlighet att direktanställa (erfarna) hamnarbetare.
- 12 *Den sjätte inskränkningen:* Enligt sökandena har nya onödiga inskränkningar införts i arbetsgivares och deras anställdas rätt att (låta) utföra arbete i ett annat hamnområde än det som den berörda arbetstagaren har erkänts i. Sådana inskränkningar existerar inte någon annanstans i Europeiska unionen.
- 13 *Den sjunde inskränkningen:* Onödiga nya hinder har införts för anställning av arbetstagare som utför logistikuppgifter. Sådana arbetstagare måste nämligen inneha ett säkerhetsintyg. Valet har fallit på det så kallade Alfapasset, som infördes för att bekämpa terrorism och vars användning – utan någon motivering och trots att det kraftigt avviker från den praxis som tillämpas i övriga unionen – nu har utsträckts till logistikföretag som är verksamma i hamnområdet. Företaget Alfapass bvba kontrolleras av monopolinnehavaren Antwerpens hamnarbetsgivarförening Ceba och Alfaport, det privata hamssektorförbundet i Antwerpen, vilket ytterligare förstärker den berörda arbetsgivareföreningens monopolställning. Dessutom medför Alfapasset stora merkostnader för arbetsgivaren.
- 14 Ovannämnda inskränkningar går längre än vad som är nödvändigt för att nå de eftersträlvade målen av allmänt intresse och kan inte rättfärdigas. De tvingande skäl av allmänintresse som den belgiska staten har anfört är inte övertygande.
- 15 Sökandena har vidare gjort gällande att den angripna förordningen även åsidosätter artikel 106.1 FEUF genom att de externa organ för förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder på arbetsplatsen till vilka arbetsgivarföreningarna är anslutna, och de av arbetsgivarföreningarna anvisade organ som getts i uppdrag att utföra de psykotekniska testerna, vilka samtliga har getts en exklusiv rätt, tillåts vidta åtgärder som leder till att den fria etableringsrätten åsidosätts.
- 16 Enligt sökandena åsidosätter ovannämnda inskränkningar även artiklarna 101 och 102 FEUF, jämförda med artikel 106.1 FEUF. Den angripna förordningen bekräftar, omorganiserar och förstärker nämligen de lokala arbetsgivarorganisationernas exklusiva rättigheter, vilket medför att dessa

organisationer direkt och indirekt fortsätter att kontrollera tillträdet till arbetsmarknaden. Dessa arbetsgivarföreningars medlemmar har dessutom tillsammans monopol på att tillhandahålla godshanteringstjänster i hamnområdena. En sådan konkurrenshämmande, för att inte säga konkurrensuteslutande, struktur snedvrider i hög grad den normala konkurrensen, eller gör denna omöjlig.

- 17 Av den omständigheten att Europeiska kommissionen i slutändan av politiska skäl avslutade överträdelseförfarandet med förbehåll för övervakning följer enligt sökandena inte att den angripna förordningen och den ändrade hamnlagstiftning som denna har medfört är förenlig med unionsrätten.
- 18 Belgiska staten har bestritt att den angripna förordningen åsidosätter etableringsrätten eller någon annan frihet och anfört att varken kommissionens formella underrättelse eller den rättspraxis från EU-domstolen som sökandena har åberopat utgör tillräckliga bevis på att det skulle röra sig om en överträdelse. Belgiska staten har gjort gällande att kommissionen inte avslutade överträdelseförfarandet av politiska skäl, utan på grund av att de problem som uppmärksammats hade åtgärdats.
- 19 Sökandena har inte visat att den angripna förordningen innebär direkt eller indirekt diskriminering som kan strida mot unionsbestämmelserna, eftersom alla företag, oavsett var de är etablerade, omfattas av dessa regler. Företag från andra medlemsstater befinner sig i rättsligt eller faktiskt hänseende inte i en mindre fördelaktig situation än nationella företag. Även om den angripna förordningen skulle vara direkt eller indirekt diskriminerande måste sökandena visa vilken konkret nackdel de har haft av detta vid bildandet eller driften av sitt företag.
- 20 Belgiska staten har dessutom gjort gällande att även om det skulle röra sig om inskränkningar (vilket den bestrider) utgör den hamnarbetslagstiftning som den angripna förordningen är en del av nödvändiga och proportionerliga bestämmelser som framför allt motiveras av att dessa på en och samma gång 1) garanterar hamnarbetarna ökad anställningstrygghet 2) ger ökad flexibilitet eftersom dessa hamnarbetare sätts in (eller kan sättas in) på ett sätt som tar hänsyn till att utbudet av arbete ständigt varierar och 3) säkerställer hamnarbetets kvalitet och hamnarbetarnas säkerhet.
- 21 Vad gäller det anförda åsidosättandet av konkurrensreglerna har den belgiska staten gjort gällande att sökandens beskrivning av arbetsgivarorganisationerna och deras ställning är felaktig, att det nuvarande systemet med rätta är mer flexibelt än det tidigare och att kommissionen inte hade framfört några synpunkter som grundades på artiklarna 101 och 102 FEUF, jämförda med artikel 106.1 FEUF. Dessutom har sökandena inte lagt fram några bevis för att konkurrensreglerna har åsidosatts och följer flera av de rättigheter och befogenheter som arbetstagarna har, och som sökandena har hänvisat till, av annan lagstiftning än den angripna förordningen.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 22 Belgiska staten har i det nationella målet gjort gällande att det rör sig om en rent intern situation som inte omfattas av unionsrätten. Den hänskjutande domstolen delar emellertid sökandenas uppfattning att förevarande mål innehåller flera gränsöverskridande aspekter och att det därför inte rör sig om en rent intern situation.
- 23 Tolkningen av de grundläggande friheter som anges i EUF-fördraget är därför av intresse i förevarande mål, eftersom den hänskjutande domstolen har att bedöma lagligheten i en förordning som reglerar hamnarbetet och låter detta bli föremål vissa inskränkningar, och som utan att åtskillnad mellan nationalitet är tillämplig på alla arbetstagare som utför hamnarbete i ett hamnområde.
- 24 Den hänskjutande domstolen konstaterar att fördragsartiklarna om fri rörlighet är grundläggande unionsrättsliga bestämmelser och att varje inskränkning av dessa, hur liten den än är, är förbjuden. Åtgärder som kan inskränka användningen av de grundläggande friheter som garanteras genom EUF-fördraget, eller göra dem mindre attraktiva, kan trots det tillåtas om de eftersträvar ett mål av allmänintresse, är ägnade att säkerställa att detta mål uppnås och inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- 25 Enligt den hänskjutande domstolen måste det därför för det första undersökas huruvida inskränkningarna beträffande rekryteringen av erkända hamnarbetare inom och utanför poolen och förvaltningskommitténs beslutsprocess är förenliga med den fria rörlighet som garanteras i EUF-fördraget. Vad gäller sökandens påstående om avsaknad av rättsmedel konstaterar den hänskjutande domstolen dock att enligt belgisk rätt (artikel 583.4 i processlagen) kan ett positivt eller negativt beslut från förvaltningskommittén angående en begäran om erkännande som hamnarbetare direkt bestridas genom att väcka talan vid domstol.
- 26 Frågan är därefter huruvida det är rimligt att enbart ett externt organ för förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder på arbetsplatsen, som de lokala arbetsgivarorganisationerna är knutna till, kan förklara att en person som vill arbeta som hamnarbetare i medicinskt hänseende är lämplig som hamnarbetare. Samma fråga uppkommer vad gäller de psykotekniska testerna, där den hänskjutande domstolen påpekar att även en utländsk arbetstagare måste visa att denne uppfyller jämförbara villkor för att kunna utföra hamnarbete. Enligt den hänskjutande domstolen uppkommer denna fråga också mot bakgrund av det intyg på yrkeskompetens som ska föreläggas. Den hänskjutande domstolen betvivlar även huruvida kravet på att arbetstagaren ska ha ett anställningsavtal är förenligt med det mål om att garantera säkerheten vid hamnarbete som lagstiftaren eftersträvar.
- 27 Mot bakgrund av erkännandets och den införda övergångsbestämmelsens varaktighet frågar den hänskjutande domstolen sig vidare huruvida denna i sig är förenlig med unionsrätten.

- 28 Den angripna förordningen innebär i praktiken att anställningsavtalet, till följd av en övergångsbestämmelse, i ett första skede ska ingås i form av ett tillsvidareavtal, från och med den 1 juli 2017 för en tid av minst två år, från och med den 1 juli 2018 för en tid av minst ett år och från och med den 1 juli 2019 för en tid av minst sex månader. Först efter den 1 juli 2020 får anställningsavtalet ha valfri längd.
- 29 Så länge arbetstagare har ett anställningsavtal erkänns de som hamnarbetare och varje gång de får ett anställningsavtal kan de begära att bli erkända, vilket även innebär att de varje gång, oavsett skälen till att anställningsavtalet avslutades (exempelvis även vid korttidskontrakt), måste genomgå erkännandeförfarandet. Mot bakgrund av att syftet med den angripna förordningen är att garantera hamnarbetarnas säkerhet uppkommer enligt den hänskjutande domstolen frågan huruvida dessa bestämmelser är lämpliga eller proportionerliga i förhållande till de eftersträvade tvingande skälen av allmänintresse.
- 30 Om den arbetsrättsliga ställningen som erkänd hamnarbetare är mindre attraktiv än den arbetsrättsliga ställningen som hamnarbetare i hamnarbetarpoolen kan detta enligt den hänskjutande domstolen leda till att hamnarbete utanför hamnarbetarpoolen blir mindre attraktivt och att tillgången på sådana arbetstagare begränsas, vilket innebär en omotiverad inskränkning av den fria rörligheten.
- 31 Dessutom får det inte vara svårare för en utländsk arbetstagare att ingå i hamnarbetarpoolen än för en belgisk arbetstagare. Mot denna bakgrund och med hänsyn till kravet på att det ska finnas ett "arbetskraftsbehov" för att få lov att ingå i hamnarbetarpoolen – vilket gäller för både inhemska och utländska arbetstagare – uppkommer frågan huruvida denna lagstiftning i sin helhet är förenlig med den fria rörligheten och inte går utöver det eftersträvade säkerhetsmålet.
- 32 Det automatiska erkännandet av alla befintliga hamnarbetare som "hamnarbetare som ingår i hamnarbetarpoolen" innebär vidare att arbetsgivare inte har rätt att knyta till sig bra arbetskraft genom att direkt ingå ett anställningsavtal med dessa arbetstagare och erbjuda dem anställningstrygghet enligt de sedvanliga arbetsrättsliga reglerna. Enligt den hänskjutande domstolen uppkommer på nytt frågan om en sådan åtgärd är lämplig och proportionerlig i förhållande till det eftersträvade målet och därmed förenlig med grundläggande friheter som etableringsrätten och fri rörlighet för arbetstagare.
- 33 Frågan uppkommer också om skyldigheten att via ett kollektivavtal fastställa villkor och förfaringssätt för anställning av en hamnarbetare "i ett annat hamnområde än det han erkändes i" är en rimlig och proportionerlig åtgärd (som sökandena har gjort gällande) eller huruvida "det ur säkerhetssynpunkt är svårt att förstå varför rörligheten mellan hamnområden ska begränsas eller omfattas av ytterligare villkor" (som den belgiska staten har gjort gällande).
- 34 Avslutningsvis är frågan huruvida kravet på att arbetstagare som utför logistikuppgifter ska ha ett säkerhetsintyg är en allmän skyddsåtgärd och således även syftar till att skydda de berörda arbetstagarna. Enligt den hänskjutande

domstolen kan detta krav i sig inte anses åsidosätta de bestämmelser som sökandena anser har åsidosatts. Frågan uppkommer dock huruvida en sådan åtgärd – enligt en tolkning som innebär att nämnda säkerhetsintyg på nytt måste begäras vid varje anställningsavtal, vilket otvivelaktigt medför en administrativ börda som måste upprepas varje gång, även vid (successiva) korttidskontrakt i form av månads-, vecko- eller endagarskontrakt – är rimlig mot bakgrund av etableringsrätten och den fria rörligheten för arbetstagare. I beslutet om hänskjutande påpekas i detta avseende för fullständighetens skull att vid personaluthyrning ingår arbetstagaren enligt belgisk rätt inte ett anställningsavtal med tredje man utan med bemanningsföretaget.

ARBETS-DOKUMENT